

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Rozwoju

2005/2057(INI)

27.9.2005

OPINIA

Komisji Rozwoju

dla Komisji Spraw Zagranicznych

w sprawie klauzuli dotyczącej praw człowieka i demokracji w umowach zawieranych przez Unię Europejską (2005/2057(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Fernando Fernández Martín

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. przypomina o uniwersalnym i niepodzielnym charakterze praw człowieka oraz wzajemnych związkach między poszanowaniem praw człowieka, demokracją a rozwojem;
2. przypomina, że zwalczanie ubóstwa nie będzie możliwe bez ogólnych zasad uwzględniających także ochronę praw człowieka i poszanowanie wartości i zasad demokratycznych;
3. podkreśla, że Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, a także konwencje dotyczące praw obywatelskich i politycznych zalecają przeprowadzanie wolnych i równych wyborów, umożliwiających społeczeństwu swobodne wyrażanie swej woli oraz głoszą pełne poszanowanie praw podstawowych;
4. uważa, że aby wybory były uważane za demokratyczne, wolne i równe, muszą zostać uprzednio spełnione określone warunki: poszanowanie praw politycznych i obywatelskich, poszanowanie swobody wyrażania opinii i informacji, równy dostęp do mediów publicznych, poszanowanie pluralizmu politycznego, który oferuje wyborcom rzeczywisty wybór;
5. przypomina, że prawa człowieka są częścią składową polityki zagranicznej Unii Europejskiej, oraz że klauzula demokratyczna i praw człowieka stanowi zasadniczy element umów z krajami trzecimi, zarówno rozwijającymi się jak i uprzemysłowionymi i zaleca rzeczywiste wdrażanie postanowień zawartych w tej klauzuli;
6. uważa, że przyłączenie się obywateli Europy do wysiłków finansowych w zakresie urzędowej pomocy na rzecz rozwoju zależy również od zdolności jaka wykazują europejskie sfery rządzące do nieudzielania wsparcia reżimom politycznym ponoszącym odpowiedzialność za poważne i stałe naruszanie praw człowieka; przypomina, że Parlament Europejski dysponuje własnymi mechanizmami ujawniania konkretnych przypadków tego rodzaju nadużyć;
7. przypomina o konieczności stosowania zasady podwójnej współzależności w odniesieniu do krajów korzystających z pomocy: współzależności pozytywnej, charakteryzującej się większym wsparciem dla krajów, które robią postępy w zakresie praw człowieka, oraz współzależności negatywnej w przypadku poważnego i stałego naruszania praw człowieka i zasad demokratycznych;
8. wzywa Komisję i Radę do przyjęcia konkretnych, spójnych i przejrzystych kryteriów, w celu oceny procesu demokratyzacji krajów trzecich, wraz z demokratycznymi wyborami, pod kątem poszanowania praw człowieka, praworządności i ogólnie demokratyzacji społeczeństwa ;
9. wzywa do bardziej otwartej procedury podczas etapu negocjacji umów, poprzez

zwiększony udział Parlamentu i społeczeństwa obywatelskiego;

10. domaga się, aby klauzula odwoływała się do dokumentu, który zajmuje ważne miejsce w hierarchii aktów prawnych kraju podpisującego umowę i na który należałoby się zgodzić przed podpisaniem umów;
11. zaleca, aby tekst klauzuli odnosił się do szczególnych instrumentów międzynarodowych Narodów Zjednoczonych dotyczących praw człowieka, takich jak Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur, Konwencja Praw Dziecka, Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, a także Deklaracja praw osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych, religijnych i językowych;
12. przypomina, że osiągnięcie Milenijnych Celów Rozwoju wymaga ogólnego zaangażowania ze strony wszystkich partnerów międzynarodowych; w związku z powyższym, wyraża zadowolenie z decyzji G8 o umorzeniu długu 18 najbiedniejszych i najbardziej zadłużonych państw świata oraz z niedawnego zobowiązania UE do zwiększenia pomocy wspólnotowej do 0,56 % PKB do roku 2010, aby osiągnąć 0,7 % w roku 2015 i wesprzeć Milenijne Cele Rozwoju;
13. wzywa organizacje regionalne i kraje rozwijające się oraz inne kraje trzecie, z którymi UE podpisała umowy, do zaciągnięcia bezwarunkowych zobowiązań na rzecz właściwego zarządzania, przejrzystości i zwalczania korupcji, demokracji, praworządności, poszanowania praw człowieka i postępu gospodarczego, niezbędnych, aby działania przedsięwzięte w celu wykorzenienia ubóstwa przyniosły efekty;
14. kładzie nacisk na pilną potrzebę poparcia wysiłków w zakresie stabilizacji sytuacji w krajach, które dopiero wyszły z konfliktów;
15. podkreśla, że ważne jest, aby społeczeństwa ucierpiały jak najmniej w przypadku nałożenia sankcji, poprzez rozwijanie, w miarę możliwości, bezpośredniej pomocy dla ludności, w razie potrzeby za pomocą ONZ i organizacji pozarządowych; przypomina, że w każdym razie pomoc humanitarna jest politycznie neutralna i powinna być udzielana zawsze gdy zachodzi taka potrzeba;
16. podkreśla znaczenie Umowy z Kotonu, jako przykładu godnego naśladowania, którego głównymi zaletami są:
 - wyraźne odwołanie do międzynarodowych zobowiązań w zakresie poszanowania praw człowieka jako zasadniczego składnika umowy, umieszczenie klauzuli zawieszającej w przypadku naruszenia praw człowieka po przeprowadzeniu procedury konsultacji (art.96), w trakcie której strony mogą przedstawić swoje stanowiska i usiłować osiągnąć rozwiązanie inne niż nałożenie sankcji,
 - obowiązywanie w 78 krajach, czyli w większości państw trzecich, z którymi UE zawarła umowy,
 - fakt, iż jest to jedyna umowa, która przewiduje sankcje i jest stosunkowo skuteczna;

17. podkreśla, że przejrzystość jest jedną z zasad jakie powinny obowiązywać w ramach wszelkich procedur sankcji i wzywa do większego udziału Parlamentu Europejskiego w takich procedurach; wzywa również Komisję i Radę do stosowania wobec każdego kraju trzeciego przejrzystych i spójnych sankcji, opartych na jasnych kryteriach, w przypadku, gdy nie są przestrzegane klauzule dotyczące praw człowieka, w celu uniknięcia polityki nierównego traktowania;
18. wyraża zadowolenie ze zmiany, przyjętej w Luksemburgu dnia 24 czerwca, która przewiduje włączenie do Umowy z Kotonu nowego załącznika, określającego warunki prowadzenia dialogu politycznego dotyczącego praw człowieka, zasad demokracji i poszanowania prawa;
19. zwraca się do Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE o kontynuację działań, aby stało się ono pełnoprawnym partnerem uczestniczącym w dialogu politycznym w zakresie praw człowieka;
20. uważa, że kraje AKP powinny zachować czujność w celu zapobiegawczego wykrywania przypadków naruszania praw człowieka; sądzi także, że kraje te powinny podejmować własne inicjatywy w celu ujawnienia i nałożenia sankcji w przypadkach naruszenia praw człowieka;
21. ubolewa nad faktem, że uruchomienie lub odwołanie sankcji nie zawsze odpowiada obiektywnym kryteriom, o czym świadczy częściowe wznowienie współpracy z Sudanem w styczniu 2005 r. pomimo stałych, wyjątkowo poważnych naruszeń praw człowieka w rejonie Darfuru;
22. zaleca, aby UE i kraj podpisujący umowę przekazywały sobie wzajemnie roczne sprawozdania dotyczące praw człowieka, a także, aby został przewidziany mechanizm konsultacji z organizacjami pozarządowymi;
23. wzywa do wyznaczenia jednego członka delegacji Komisji w każdym kraju, z którym została podpisana umowa zawierająca klauzulę, w celu czuwania nad jej przestrzeganiem;
24. zwraca się do Rady i Komisji o skoordynowanie swych działań z innymi organizacjami międzynarodowymi w zakresie stosowania sankcji w celu wzmożenia ich skuteczności.

PROCEDURA

Tytuł	Klauzula dotycząca praw człowieka i demokracji w umowach zawieranych przez Unię Europejską		
Numer procedury	2005/2057(INI)		
Komisja przedmiotowo właściwa	AFET		
Komisja wyznaczona do wydania opinii Data ogłoszenia na posiedzeniu	DEVE 12.5.2005		
Ścisła współpraca	Nie		
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Fernando Fernández Martín 24.5.2005		
Rozpatrzenie w komisji	29.8.2005	26.9.2005	0.0.0000
Data zatwierdzenia wskazówek	26.9.2005		
Wynik głosowania końcowego	za:	26	
	przeciw:	0	
	wstrzymujących się:	3	
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Margrete Auken, Alessandro Battilocchio, Margrietus van den Berg, Danutė Budreikaitė, Thierry Cornillet, Nirj Deva, Koenraad Dillen, Alexandra Dobolyi, Fernando Fernández Martín, Michael Gahler, Hélène Goudin, Filip Andrzej Kaczmarek, Maria Martens, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Luisa Morgantini, José Javier Pomés Ruiz, Pierre Schapira, Jürgen Schröder, Felekna Uca, Anna Záborská, Jürgen Zimmerling		
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Marie-Hélène Aubert, John Bowis, Linda McAvan, Karin Scheele, Anne Van Lancker, Anders Wijkman, Gabriele Zimmer		
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego			